

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. Quænam sit Forma Confirmationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

verticem, quod illa, sola essentialis foret ac sacramentalis. Rationem assignat Florentinum supra dicens: *Ideo in fronte, ubi veracundia sedes est consuevanda inungitur, ne Christi nomen consisti erubescat, & praecipue crucem ejus.* Et infra: *propter quod signo crucis signatur.*

Solent nihilominus Graeci alias praeter ea partes inungere, ut patet ex Concilio Constantinopolitano I. can. 7. aliis 9. ibi: *Signatos sive unctos primum sancto chrismate & frontem, & oculos, & nares, & os, & aures.* Nonnulla Graecorum Euchologia addunt manus, nonnulla pedes, alia & manus, & pedes, aliqua etiam pectus. Quo circa unctiones partium, praeterquam frontis, censendae sunt ceremoniales, veluti subsequentes unctionem frontis, quae essentialis est & primo loco adhibetur. Unde etiam in nonnullis Euchologiis ad singula membra adhibendae praescribuntur diversae formae; non omnes equivalentes, & ad solius frontis inunctionem forma Sacramenti apud Graecos communis. Concilium autem Constantinopolitanum non facit mentionem nisi unius formae. Ex quo tamen non apparet fuisse repetitam ad inunctionem aliarum partium, sed potius semel & simul adhibitam. Quo casu admitti facilius forte, quam solide probari, posset cum Higuo d. 7. q. 1. in Comment. Scoti n. 15. (qui adhuc amplius intendit) unctiones ante finem formae adhibitas veluti a forma determinatas partialiter & secundario integre simul cum unctione frontis totalem unctionem; sicut ablutio partium minus principalium & de se forte insufficientium concurret cum ablutione partis principalis.

QUESTIO III.

Quenam sit Forma Confirmationis?

DICO: Forma conveniens ac necessaria Confirmationis est: *Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Hanc assignat Concilium Florentinum in Decreto, & Ritualia Ecclesiae. Deinde per eam perfecte significatur hujus Sacramenti effectus, nempe robur spiritus, & character, qui velut signum militare imprimitur confirmato.

Valebit tamen forma, etsi quaedam verba mutantur in aequivalentia; ut si loco signo dicatur *consigno*; loco salutis, dicatur *sanctificationis*. Item si dicatur: *Consignatur Petrus signo crucis, & confirmatur chrismate salutis in nomine Patris &c.* Ut patet ex dictis disp. praec. de forma Baptismi apud Graecos usitata: sic enim exprimitur persona confirmanda, actus Confirmantis ut ab eo procedens, & reliqua necessaria.

An autem distincte debeat exprimi Trinitas & unitas Personarum, dubitatur. Et

quidem plerique Doctores affirmare videntur, conformiter ad ea quae diximus de forma Baptismi; cujus velut consummatio & perfectio secundum Patres & Pontifices est Sacramentum Confirmationis. Ita Suarez, Henriquez, Wiggers, Coninck, & innumeri alii. Qui passim etiam docent expressè adendum *ly signo crucis, & ly chrismate salutis.*

Nihilominus non apparet, quomodo id consistat cum veritate formae Graecorum, quae illi nunc utuntur, & antiquitus usi sunt: estque talis: *Signaculum domini Spiritus sancti*, subintellige juxta proprietatem Graeci sermonis, praesertim in propositionibus practicis, *verbum substantivum est, aut suppletur donatur tibi*, quo actio ministri & suscipiens designatur. Quod etiam implicite satis fit per voces, *signaculum, & domini*. Unde sensus est: *hoc signo donantur munera Spiritus sancti, immo & ipse Spiritus sanctus*, ut ait Arcudius l. 2. de Concordia Eccles. Occid. & Orient. c. 6. Habeturque haec forma in omnibus Euchologiis seu Ritualibus Graecorum, tam impressis, quam manu scriptis. In eaque nihil immutandum, decidit nova Congregatio Cardinalium erecta ab Urbano VIII. ad examinandum Euchologium Graecorum: quod post examen praescriptum fuit recusum sub eodem Pontifice, retenta eadem Confirmationis forma. Eandem expressè tradit Cardinalis Bessarion Tract. de Eucharistia Sacram. qui & ipse Graecus in Concilio Florentino fuit summæ Auctoritatis. In quo etiam Concilio nulla Graecis quaestio fuit mota de forma Confirmationis: sed sub finem Concilii Pontifex Eugenius solum quaesivit rationem, cur apud eos Presbyteri hoc Sacramentum conferant. Immo haec ipsa forma exprimitur in Concilio II. generali seu Constantinopolitano I. can. 7. aliis 9. ubi statuit Synodus Novatianos & quosdam alios Haereticos ad Ecclesiam recipiendos esse *signatos sive unctos primum sancto Chrismate &c. & eos* (inquit) *signantes dicens: Signaculum domini Spiritus sancti.* Insuper quotquot Graecorum sancti Patres de hoc Sacramento verba fecerunt, ad hanc verborum formam respexerunt & se regulerunt inquit Arcudius sup. c. 7. Et ob hoc in instructione Clementis VIII. quae inhibetur Presbyteris Graecorum morantibus in quibusdam partibus Italiae, ubi Episcopi Catholici Latini resident, ne amplius Sacramentum Confirmationis administrent, inhibetur quoque, *ne baptizantes utantur quibusdam verbis, ubi habetur consignationis forma; illa scilicet quam praemisimus.* Denique similis ferè est forma, quae Sylvester legitur confirmasse Constantinum; ut refertur in *Edicto Constantini* (quod habetur To. 1. Concil.) estque talis: *Signet te Deus sigillo fidei suae in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti.* In qua omittuntur particulae, *signo crucis, & chrismate salutis.* Quae etiam omittuntur in forma, prout habetur in an-

invocatio nem Trinitatis & quaedam alias particulas esse de necessitate Sacramenti Plurimi dixerunt Sed constat authentica & verus forma Graecorum: quae declaratur.

Forma quae S. Sylvester confirmavit Constantinum.

Forma, quae est in anti-

quo Ordine Romano.

in antiquo Ordinario Romano. Estque talis: *Confirmo te in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti.* In utraque tamen hac forma apponitur invocatio expressa Trinitatis: quæ in forma Græcorum omittitur, de cuius valore non esse dubitandum censet *Basilius Pontius* parte 2. c. 7. n. 4. & *Hiquæus* in *Comment. Scott* ad d. 7. q. 1. n. 67. & 69.

33. *Ly signo Crucis aut Chriſmate ſalutis non eſt de eſſentia forma,*

Itaque apparet contra *Suarez* & plurimos alios non esse etiam de essentia voces, *Signo crucis*: cum sufficienter involvantur in verbo *signo*; ut patet ex forma Græcorum. Ex qua etiam apparet contra eundem *Suarez* & alios particulas, *chriſmate salutis* non esse essentialia; cum in forma Græcorum & aliis omittantur, & satis includantur in verbis: *signo* & *confirmo*.

Sicut neque expreſſa invocatio triū Perſonarum à Græcis omiſſa;

Denique ex eadem forma Græcorum satis constat, expressionem Trinitatis non requiri ad valorem; & consequenter hæc ratione seu mente non addi hanc in *Florentino*: quod etiam in forma Ordinationis exprimit invocationem Trinitatis, quam constat non esse necessariam ad valorem. Itaque *Florentinum* instruendo Armenos tradidit illis formam legitimam & bonam; etsi non quoad omnia ei inserta vel addita essentialia.

Nec dici potest in ritu Græcorum præcedere invocationem Trinitatis in forma Baptismi; cui apud illos mox jungitur Confirmatio. Nam inter prolationem formæ baptismalis & formæ Confirmationis, tot actiones & orationes & psalmi recitationes intercedunt, ut invocatio Trinitatis facta in Baptismo ne moraliter quidem possit connecti formæ vel materiæ Confirmationis; ad quam etiam nullatenus ex contextu verborum referatur; ut insipienti Euchologium erit manifestum. Quare sic tenent *Basilius Pontius*, *Joannes Amicus*, *Arcudius*, & alii recentiores. Neque videntur alii Auctores præmissa fundamenta vidisse aut satis considerasse.

34. *Adeoquo apud Latinos non eſt neceſſaria ad valorem: quidquid inconſequenter contra dicat Hiquæus.*

Putat tamen *Hiquæus* supra invocationem expressam Trinitatis essentialia esse in forma latina, eò quod nulla sit alia particula formæ, quæ denotet causam principalem: prout denotatur in forma Græcorum; in qua insuper invocato Spiritu sancto, qui est donum Patris & Filii, etiam implicite hi invocantur. Verum causa principalis satis denotaretur, etsi diceretur tantum, *In nomine Spiritus sancti*; adeoque conformiter ad ritum Græcorum non exprimeretur Trinitas. Deinde denotatio causæ principalis in formis ferè Sacramentorum non requiritur, sed potius ipsius effectus; nisi in particulari aliud constet vel probetur.

Quod verò alii Auctores allegant, Confirmationem esse quamdam consummationem Baptismi, inde inferentes pariter in utroque exprimendam esse professionem & invocationem Trinitatis; non valet in

hac re pendente ab institutione Christi, qui id congruè requisivit in ingressu Ecclesiæ Christianæ per Baptismum, etsi non requisivisset in Confirmatione, quæ dictam professionem supponit & redur tribuit ad eandem suo tempore contra hostes fidei propugnandam.

QUÆSTIO IV.

De Ministro Ordinatio Confirmationis.

Dico: Ordinarius minister Confirmationis non est quilibet simplex sacerdos, sed solus Episcopus. Patet ex *Florentino* supra. Idem expresse definit *Trid. sess. 7. can. 3. de Confirm. & sess. 23. can. 7.*

Colligitur etiam ex actis Apostolorum, ubi soli Apostoli leguntur contulisse hoc Sacramentum per manuum impositionem: nam *cap. 8.* mutis à Philippo diacono in Samaria baptizatis, missi sunt eò Apostoli ad illos confirmandum. Et quamvis inde tantum sequi videatur diaconos non esse ministros hujus Sacramenti, videtur tamen id etiam sequi de simplicibus Sacerdotibus, qui tunc apparenter non deerant, adeoque mitti potuissent, si fuissent ordinarii hujus Sacramenti ministri. Similiter *Act. 19.* soli Apostoli leguntur confirmasse; cum tamen tunc saltem alii fuerint sacerdotes. Unde Paulus, qui (ut habetur *1. ad Cor. 1. c.*) solitus erat abstinere à collatione Baptismi, qui nimirum poterat per alios conferri, minus tamen confirmandi assumpsit, velut sibi cum aliis Apostolis proprium ut patet *Act. 19.* Quare ex his locis *Innocentius I. Epist. 1. c. 3.* *Eusebius Epist. 3. ad Episc. Tusciae & Campaniae*, *Innocentius III. cap. un. de sacra Vnctione* & *penultimo*, *Florentinum* supra colligunt solis Episcopis tamquam ordinariis ministris competere hujus Sacramenti administrationem.

Conclusio etiam patet ex *Gregorio Magno* *Cap. Pervenit* dist. 95. & *Gelasio Papa c. Presbyteros ead. dist.* *Leone Papa Epist. 86.* *Chrysostomo* *Homil. 18. in Acta* & aliis Patribus. Quos secuti sunt *Alenſis*, *D. Bonaventura*, *Richardus*, & alii Theologi, etiam antiquiores.

Est autem hoc etiam intelligendum de necessitate Sacramenti, adeoque vi institutionis divinæ. Quod satis colligitur ex *Florentino* supra, ubi ipsum loqui de ordinario ministro ad substantiam Sacramenti necessario, omnes intellexerunt. Et clarius ex *Trid. sess. 23. c. 4.* docente *Episcopos Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesie ordinare &c. quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent.* Ubi aperte docet, id non tantum simplicibus Sacerdotibus esse illicitum, sed insuper eos carere omni potestate. Idem clarissime docet *Eusebius*.